

Univerzita Karlova
Fakulta humanitních studií
Faculty of Humanities
U Kříže 8, 158 00 Praha-Jinonice
Prof. Miloš Havelka, CSc.

V Praze dne 19.9.2013

POSUDEK ŠKOLITELE

na

bakalářskou práci Adama Dlaboly

**SUBSYSTEM NÁBOŽENSTVÍ V SYSTÉMU SPOLEČNOSTI
U NIKLASE LUHMANN**

Záměr bakalářské práce o sociologii náboženství světového sociologa Niklase Luhmanna byl formulován s ohledem na fakt, že se celkově jedná o dílo, jemuž česká sociologie věnuje překvapivě malou pozornost, a zejména na tu jeho část, která je u nás zcela neznámá. Cílem se proto přirozeně stalo zpracování základních teoreticko metodologických konceptů, včetně kontextualizace sociologie náboženství v celku Luhmannova díla. Toto zadání se podle mne autorovi bakalářské práce podařilo splnit, a to jak s ohledem na systémové postavení a formy „vydiferenování“ subsystému náboženství v Luhmannově výkladu „systému společnosti“, tak s ohledem na výklad procesu jeho „funkcionální diferenciací“ v historickém vývoji jednotlivých „společenských formací“. A. Dlabola správně pochopil rozdíl mezi tradičním sociologickým funkcionalismem Parsonsovského typu a Luhmannovou funkcionalní teorií systémů.

Je třeba vyzvednout, že se jedná o zpracování a výklad sociologické koncepce, která je teoreticky a filosoficky a také obsahově a metodologicky velice náročná, nehledě na velice specifickou Luhmannovu terminologii. Jeho dílo je v českém prostředí dostupné jen v málo překladech, a ta jeho část, která se věnuje sociologii náboženství vůbec ne. Většina Luhmannových spisů je pouze v německém jazyce, na jehož složitost se v Luhmannově případě opakovaně poukazuje. Anglické překlady jsou spíše interpretací než věrnou reprodukcí.

Lze konstatovat, že A. Dlabola tento jazykově a výkladově limitující aspekt své práce úspěšně zvládl. To se týká i práce s rozhodující sekundární literaturou k zadané problematice.

Adam Dlabola v průběhu zpracování svého obtížného tématu spolupracoval se svým vedoucím práce naprosto vzorně. Na konzultace k práci se připravoval, promýšlel doporučenou literaturu, konzultoval její nejednoznačné pasáže a usiloval o redukci její komplexity s ohledem na možnosti bakalářské práce.

Luhmannovo vidění subsystému náboženství a jeho systémových a vývojových kontextů A. Dlabola správně pochopil, jeho výklady jsou přesné, i když samozřejmě

(s ohledem na potřeby bakalářské práce) mírně zjednodušující. Jedinou výtku mám k poněkud těžkopádnému jazyku práce, nepochybně stimulovanému složitostí Luhmannových výkladů.

Celkové práci hodnotím jako jednu z nejlepších „bakalářek, které jsem vedl a navrhuji ji ocenit jako výbornou.

Miloš Havelka